

Қазақстан Республикасы
Астана қаласы
«AGZHAN» ғылыми-білім
беру орталығы»

Республика Казахстан
город Астана
«Научно-образовательный
центр «AGZHAN»

010000, Астана қ., Ш. Иманбаева қ., 5а ү., каб. 203
+7 708 425 58 09, 8 71 72 25 58 09 (кабылдау бөлімі).
www.agzhanastana.kz [agzhanastana](https://www.instagram.com/agzhanastana)
agzhan_astana@mail.ru

010000, г. Астана, ул. Ш. Иманбаева, д. 5а. 203 каб.
+7 708 425 58 09, 8 71 72 25 58 09 (приёмный кабинет).
www.agzhanastana.kz [agzhanastana](https://www.instagram.com/agzhanastana)
agzhan_astana@mail.ru

Әдістемелік кеңесте
қаралды
хаттама №90
№170бұйрық
13.09.2024 ж

«БЕКІТЕМІН» AGZHAN»
ғылыми-білім беру
орталығының директоры
М.А.Шорманбаева
13.09.2024 ж.

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ
педагог кадрлардың біліктілігін арттыру курстары
«Болашақ білімі: тарих пен дінтану негіздерін оқытуда сыни
тұрғыдан ойлауды дамыту»

Астана қ., 2024 ж.

МАЗМҰНЫ

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР.....	3
2. ГЛОССАРИЙ.....	6
4. БАҒДАРЛАМАНЫҢ МАҚСАТЫ, МІНДЕТТЕРІ ЖӘНЕ КҮТІЛЕТІН НӘТИЖЕЛЕР.....	9
5 БАҒДАРЛАМАНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ МЕН МАЗМҰНЫ.....	12
6 ОҚУ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУ	16
7 БАҒДАРЛАМАНЫ ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ	19
8 ОҚЫТУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ.....	20
9 КУРСТАН КЕЙІНГІ ҚОЛДАУ.....	25
10 ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ.....	27

1. Жалпы ережелер

1.1 «Болашақ білімі: тарих пен дінтану негіздерін оқытуда сыни тұрғыдан ойлауды дамыту» біліктілікті арттыру курстарының осы білім беру бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама): оқу мақсатын, міндеттерін, жоспарланған нәтижелерін, курстың құрылымы мен мазмұнын, ұйымдастыру ерекшеліктерін, курсты оқу-әдістемелік қамтамасыз етуді, тыңдаушылардың білімі мен дағдыларын бақылау және бағалау рәсімін айқындайды.

1.2 Бағдарлама педагогтарды жаңа сын-қатерлер мен талаптарға дайындауға, жалпы білім беру сапасын арттыруға, тарих пен дінтану негіздерін оқытуда инновациялық әдістемелер мен сыни ойлауды дамытудың жаңа тәсілдерін пайдалануға бағытталған.

1.3 Бағдарлама негізгі ережелер мен талаптарды ескере отырып жасалған:

- «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319–III Заңы
- 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 293–VI ҚРЗ «Педагог мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасы Заңы
- Қазақстан Республикасы Білім Министрінің міндетін атқарушының 2022 жылғы 15 желтоқсандағы №500 бұйрығымен бекітілген «Педагог» кәсіби стандартының атауы
- Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы №249 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасының атауы
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 3 сәуірдегі № 115 бұйрығы. Жалпы білім беретін ұйымдарға арналған жалпы білім беретін пәндер, таңдау курстары және факультативтер бойынша үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы
- Қазақстан Республикасы Оқу Ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы №175 бұйрығымен бекітілген педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидалары
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 28 қаңтардағы № 95 бұйрығымен бекітілген педагогтің біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастыру және өткізу, сондай-ақ педагог қызметін курстан кейінгі қолдау қағидалары.

1.4 Бағдарламаның өзектілігі және оның жалпы мемлекеттік басымдықтар мен әлемдік трендтермен байланысында:

1) Қазақстанда білім беруді дамыту тұжырымдамасының сәйкестігі. Қазіргі кезеңде Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы №249 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасында белгіленген міндеттерге сәйкес өзінің білім беру жүйесін белсенді түрде реформалайды. Орта білім беруде 21 ғасырдағы білім алушыларға қажетті білім, дағдылар, тәсілдер мен құндылықтарды көрсететін білім беру мазмұнын жетілдіру қажеттілігі сияқты мәселелерді шешу талап етіледі. Бұл бағдарлама осы басымдыққа толық сәйкес келеді, өйткені ол педагогтардың біліктілігін арттыруға бағытталған, бұл өз кезегінде білім беру мазмұнын жетілдіруге және оқушылардың сапалы дайындығына ықпал етеді. Тарих және дінтану сабақтарында сыни ойлауды дамыту ақпаратты сыни тұрғыдан талдауға, негізделген шешімдер қабылдауға және қоғам өміріне белсенді қатысуға қабілетті оқушыларды дайындауға мүмкіндік береді.

2) Адами капиталдың дамуына қосқан үлесі. Қазақстан дамуының стратегиялық бағыттарының бірі адами капиталды дамытуға инвестицияларды талап ететін білім мен инновацияға негізделген қоғам құру болып табылады. Бағдарлама мұғалімдерді оқушылардың сыни ойлау дағдыларын қалыптастыру үшін қажетті құралдар мен әдістермен қамтамасыз ету арқылы осы мақсатқа қол жеткізуге ықпал етеді. Бұл дағдылар академиялық жетістік үшін де, олардың болашақ кәсіби қызметі үшін де маңызды. Ақпаратты талдау, бағалау және түсіндіру қабілеті қазіргі еңбек нарығында маңызды бәсекелестік артықшылыққа айналады.

3) Мәдениетаралық диалог пен толеранттылық идеяларын қолдау. Қазақстан көпұлтты және көпконфессиялы мемлекет бола отырып, мәдениетаралық және дінаралық диалогты қолдауға көп көңіл бөледі. Тарих және дінтану призмасы арқылы оқушылардың сыни ойлауын дамыту олардың әртүрлі мәдениеттер мен діндерге деген құрметін қалыптастыруға ықпал етеді, бұл қоғамдық тұрақтылықты нығайтады және ұлттық бірлікке ықпал етеді.

4) Білім берудегі әлемдік трендтерге сәйкестік. Әлемдік білім беру практикасында оқушылардың "soft skills" деп аталатын дамуының тұрақты үрдісі байқалады, оның ішінде сыни тұрғыдан ойлау негізгі орындардың бірін алады. Жаһандану және қоғамды цифрландыру жағдайында, ақпарат үлкен көлемде қол жетімді болған кезде, бұл ақпаратты сыни тұрғыдан қабылдау, талдау және пайдалану мүмкіндігі қажетті дағдыға айналады. Бағдарлама бұл сынаққа мұғалімдерге ең жақсы әлемдік тәжірибелерге негізделген заманауи әдістер мен тәсілдерді ұсына отырып жауап береді. Бұл қазақстандық оқушыларға халықаралық аренада бәсекеге қабілетті болуға, ал елдің білім беру жүйесіне — халықаралық стандарттарға сай болуға мүмкіндік береді.

Бағдарламаның ұлттық деңгейде де, жаһандық деңгейде де өзектілігі жоғары. Ол Қазақстанның білім беру саласындағы стратегиялық мақсаттарына қол жеткізуге бағытталған, Адами капитал мен ұлттық бірлікті дамытуды қолдайды және әлемдік білім беру трендтеріне сәйкес келеді.

1.5 Бұл білім беру бағдарламасы келесідей талаптарды анықтайды:

- оқыту нәтижелеріне бағдарланған педагогтерді даярлау мазмұны;
- педагогтердің кәсіби құзыреттілігін дамыту;

- оқу процесін ұйымдастыру және жүзеге асыру нысандары;
- біліктілікті арттыру курстары шеңберінде педагогтерді аралық және қорытынды аттестаттау.

1.6 «Болашақ білімі: тарих пен дінтану негіздерін оқытуда сыни тұрғыдан ойлауды дамыту» білім беру бағдарламасының біліктілігін арттыру курстарының ұзақтығы 108 академиялық сағатты құрайды.

2. Глоссарий

2.1 Бұл курстың бағдарламасы келесі терминдерді қамтиды:

<i>Терминдер</i>	<i>Анықтама</i>
Білім	адамгершілік, зияткерлік, мәдени, дене бітімін дамыту және кәсіби құзыреттілікті қалыптастыру мақсатында жүзеге асырылатын тәрбие мен оқытудың үздіксіз процесі
Білім сапасы	білім беру қызметінің тиімділігінің кешенді сипаттамасы, сондай-ақ білім алушы мен тәрбиеленушіні даярлаудың мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының талаптарына, жеке тұлғаның, қоғамның және мемлекеттің қажеттіліктеріне сәйкестігі
Білім беру бағдарламасы	оқытудың мақсаттарын, нәтижелері мен мазмұнын, оқу-тәрбие процесін ұйымдастыруды, оларды жүзеге асырудың жолдары мен әдістерін, оқыту нәтижелерін бағалау критерийлерін қамтитын білім берудің негізгі сипаттамаларының біртұтас жиынтығы
Дінтану	бұл пәнаралық ғылым немесе зерттеу пәні дін, діндарлық, діни бірлестіктер, діни тәжірибелер, мифология, діни философия және атеистік ілімдер болып табылатын ғылыми зерттеу саласы.
Жалпы білім беретін мектеп	бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын, сондай-ақ білім алушылар мен тәрбиеленушілерге қосымша білім берудің оқу бағдарламаларын іске асыратын оқу орны
Коммуникация	((лат. communicatio-хабарлама, жіберу) мазмұны бір тілдік қоғамдастық мүшелері арасындағы өзара түсіністік пен өзара іс-қимылға қол жеткізу үшін ақпарат алмасу болып табылатын белгілі бір қызмет түрі
Ойлау	адамның ойлау қабілеті, бұл идеялардағы, пайымдаулардағы, ұғымдардағы объективті шындықты көрсету процесі.
Оқыту	білім алушылар мен тәрбиеленушілердің білімдерін, іскерліктерін, дағдылары мен

	құзыреттерін игеру, қабілеттерін дамыту, күнделікті өмірде білімді қолдану тәжірибесін игеру және өмір бойы білім алу мотивациясын қалыптастыру бойынша іс-әрекетін ұйымдастырудың мақсатты процесі
Оқу іс-әрекеті	білім беру субъектілерінің мақсатты, педагогикалық негізделген, дәйекті өзара әрекеттесу процесі, оның барысында жеке тұлғаны оқыту, дамыту және тәрбиелеу міндеттері шешіледі;
Оқыту нәтижелері	білім алушылардың білім беру бағдарламасын меңгеру бойынша алған, көрсеткен білімдерінің, іскерліктерінің, дағдыларының және қалыптасқан құндылықтары мен қатынастарының бағалаумен расталған көлемі
Педагог	тиісті салада педагогикалық немесе өзге де кәсіптік білімі бар және білім алушыларға және (немесе) тәрбиеленушілерге білім беру және тәрбиелеу, білім беру қызметін әдістемелік қамтамасыз ету немесе ұйымдастыру саласындағы педагогтің кәсіптік қызметін жүзеге асыратын адам
Педагог қызметін курстан кейінгі қолдау	педагогтің курстан кейінгі қызметіне үздіксіз мониторинг жүргізу және әдістемелік, консультациялық көмек көрсету арқылы оның кәсіби құзыреттілігін дамытуды қамтамасыз ететін іс-шаралар жүйесі
Педагогикадағы құзыреттілік	ғылыми білімді салалық ғылыми білімге саралау кезінде қандай да бір қызмет түрін (бұл жағдайда педагогикалық) жүзеге асырудың жасампаздық қабілеті, педагогтің оқушыларды өзін-өзі іске асыруға табысты даярлауына баса назар аударылады.
Педагогтің кәсіби құзыреттілігі	бұл мұғалімнің кәсіби мәселелер мен міндеттерді кәсіби қызмет жағдайында шешу қабілеті. Бұл еңбектің тиімділігі мен тиімділігін анықтайтын білім мен дағдылардың жиынтығы. Бұл жеке және кәсіби қасиеттердің жиынтығы
Педагогтің кәсіби білімі	білім беру саласындағы стратегиялық құжаттарды, мәдени құндылықтар мен оқыту теориясын білу негізінде сапалы оқытудың педагогикалық тәсілдерін түсінеді
Педагогтің кәсіби дамуы	өзінің кәсіби өсуін басқарады және тиімді педагогикалық қызмет үшін құзыреттілікті дамытады

Педагогтердің біліктілігін арттыру	оқыту және оқыту сапасын арттыру үшін жаңа кәсіптік білім алуға, сондай-ақ бұрын алған кәсіби білімдерін, іскерліктерін, дағдылары мен құзыреттерін қолдауға, кеңейтуге, тереңдетуге және жетілдіруге мүмкіндік беретін кәсіптік оқыту нысаны
Сын тұрғысынан ойлау	бұл ақпаратты талдау, оның дұрыстығын тексеру және осы ақпарат негізінде дұрыс, негізделген тұжырымдарды тұжырымдау өнері; бұл ақыл-ойдың ашықтығын, үйрену, қиын, стандартты емес мәселелерді шешу және жаңа білім мен дағдыларды игеру қабілетін білдіреді.
Тәрбие мониторингі	білім беру үдерістерін жүзеге асырудың нәтижелері мен жағдайларының, білім алушылардың санының, желілерінің, сондай-ақ білім беру ұйымдары жетістіктерінің рейтингтік көрсеткіштерінің жай-күйі мен өзгерістерінің динамикасын жүйелі түрде байқау, талдау, бағалау және болжау

3. Бағдарламаның тақырыбы

3.1 Бұл бағдарламаның жаңалығы бірқатар негізгі аспектілерде жатыр:

- ✓ Бұл білім беру бағдарламасы қазіргі заманғы педагогикалық тәсілдерді цифрлық технологияларды пайдалана отырып, дінтану тарихы мен негіздерін оқытуға жаңа көзқарас ұсынады. Дәстүрлі оқыту әдістері көбінесе фактілер мен күндерді есте сақтауға бағытталады, ал бағдарлама бұл үшін интерактивті платформалар, виртуалды экскурсиялар және деректерді талдау сияқты заманауи цифрлық құралдарды пайдалана отырып, тарихи және діни көзқарастарды сыни талдау дағдыларын дамытуға назар аударады. Бұл оқытуды неғұрлым интерактивті және цифрлық ұрпақтың сұраныстарына сәйкес етуге мүмкіндік береді.
- ✓ Сыни ойлауды дамытуға пәнаралық көзқарас. Бұл бағдарламаның негізгі ерекшеліктерінің бірі тарих пен дінтануды жаһандық құзыреттілік, әдебиет сияқты басқа да пәндік салалармен байланыстыратын пәнаралық тәсіл болып табылады. Бұл оқушылардың түрлі білім салаларындағы ақпаратты салыстыру және талдау арқылы сыни ойлау қабілетін дамытуға ықпал етеді, бұл педагогикалық практикада жаңашыл тәсіл болып табылады.
- ✓ Оқытудың инновациялық әдістемелері. Бағдарлама сыни ойлауды дамытуға бағытталған инновациялық оқыту әдістемелерін қамтиды. Бұл проблемалық оқыту, зерттеу, пікірталас және кейстерді талдау арқылы оқыту сияқты әдістемелер. Бұл әдістемелер педагогтарға дәстүрлі дәріс форматының шеңберінен шығуға және оқушыларды оқу материалын белсенді талқылауға және сыни пайымдауға тартуға мүмкіндік береді. Бұл тәсіл оқушыларға жаңа

материалды оңай меңгеруге, ақпаратты өз бетінше іздеу және талдау дағдыларын дамытуға көмектеседі, бұл қазіргі қоғамдағы өмірге дайындықтың маңызды элементі болып табылады.

- ✓ Оқытудың бейімделуі және дараландырылуы. Бағдарлама сондай-ақ әрбір оқушының қажеттіліктері мен қабілеттеріне байланысты мұғалімдерге білім беру процесін дараландыруға мүмкіндік беретін бейімделетін оқыту элементтерін қамтиды. Сандық құралдар мен бағалаудың жаңа әдістемелерін пайдалана отырып, педагогтер оқытудың мазмұны мен әдістерін оқушылардың дайындығы мен қызығушылығы деңгейіне дәлірек бейімдей алады. Бұл жаңалық оқушылардың бастапқы деңгейіне қарамастан, барлық санаттарында сыни ойлауды дамытуға ықпал ете отырып, оқытуды неғұрлым тиімді және нәтижелерге практикаға бағдарлануға мүмкіндік береді.

Бағдарламаның жаңалығы заманауи педагогикалық тәсілдерді, пәнаралық, инновациялық әдістемелерді ықпалдастырудан, сондай-ақ оқытудың бейімделуі мен даралауынан тұрады. Бұл жаңашылдықтар қазіргі заманғы білім беру талаптары мен сын-қатерлер контекстінде оқытудың сапасын арттыруға және оқушылардың сыни ойлауын дамытуға ықпал ете отырып, бағдарламаның өзектілігі мен жоғары сұранысын қамтамасыз етеді.

3.2 Бағдарламаның Қазақстанда бірнеше маңызды себептерге байланысты баламасы жоқ:

- ✓ Пәнаралық көзқарас пен сыни ойлауға екпіннің бірегей үйлесімі. Бағдарлама түрлі пәндерді ықпалдастыруға және сыни ойлауды дамытуға назар аударады. Мұндай тәсіл Қазақстанның білім беру жүйесі үшін бірегей болып табылады.
- ✓ Әдістемелердің инновациялығы және цифрлық технологияларды қолдану. Бағдарлама сыни ойлауды дамытуға бағытталған проблемалық оқыту, кейстерді талдау, дебаттар және белсенді оқытудың басқа да әдістері сияқты қазіргі заманғы педагогикалық әдістемелерді енгізеді. Бағдарлама оқытуды қазіргі заманғы ақпараттық қоғамның талаптарына бейімдеуге мүмкіндік беретін цифрлық құралдарды игеру және енгізу бойынша бірегей мүмкіндіктерді ұсынады.

Педагогтарды кәсіби даярлаудағы жаңашылдық. Бағдарлама педагог кадрларды кәсіптік даярлаудағы инновациялық қадам болып табылады. Ол тек білімді жаңартуды ғана емес, сыни ойлайтын және жан-жақты дамыған оқушыларды оқытуға қабілетті педагогтарды даярлау мақсатында оқытуға деген тәсілдерді толыққанды қайта құруды ұсынады. Қолданыстағы дағдыларды жетілдіруді ұсынатын дәстүрлі курстардан айырмашылығы, бұл бағдарлама тез өзгертін әлем жағдайында табысты оқыту үшін қажетті жаңа құзыреттерді құруға бағытталған.

Қазақстанда бағдарламаның ұқсастықтарының болмауы оның бірегейлігі мен инновациялық сипатын көрсетеді. Бағдарлама педагогтарға біліктілікті арттыру курстарының шеңберінде бұрын қол жетімді болмаған құралдар мен тәсілдерді ұсынады және білім беру жүйесінде сыни ойлауды және пәнаралық тәсілдерді дамыту үшін жаңа перспективалар ашады.

3.3 Модульдер мен тақырыптардың атауы түріндегі Бағдарлама тақырыбының мазмұны 1-кестеде берілген. Бұл модульдер мен тақырыптар педагогтарға сыни ойлау саласындағы білімдерін тереңдетуге және оларды

оқушылардың білім сапасы мен оқу жетістіктерін арттыра отырып, тарих пен дінтануды оқытуға енгізуге көмектеседі.

1-кесте. «Болашақ білімі: тарих пен дінтану негіздерін оқытуда сыни тұрғыдан ойлауды дамыту» біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасының мазмұны

Модульдердің атауы	Тақырыптардың атауы
<p>Модуль 1: Сыни ойлау негіздері және оның білім берудегі рөлі. <i>Мақсаты: педагогтарды негізгі біліммен және сын тұрғысынан ойлауды түсінумен, оның мәнімен және тарих пен дінтануды оқытуда қолданумен қамтамасыз ету.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сыни ойлау ұғымы: тарих және заманауи тәсілдер. Сыни ойлауды анықтау. 2. Сыни ойлау тұжырымдамасының даму тарихы. Сыни ойлауды дамытудың заманауи тәсілдері. 3. Білім беру процесінде сыни ойлаудың мәні. Тұлғаны қалыптастырудағы сыни ойлаудың рөлі. 4. Сыни ойлаудың академиялық үлгерімге және өмірлік дағдыларға әсері. Тарих пен дінтануды оқытудағы сын тұрғысынан ойлау 5. Әртүрлі оқу пәндерінде сыни ойлауды қолдану ерекшеліктері. Білім беру процесіне сыни ойлауды сәтті енгізу мысалдары.
<p>Модуль 2: Оқушылардың сыни ойлауын дамыту үшін интерактивті әдістемелер мен технологиялар. <i>Мақсаты: тарих және дінтану сабақтарында оқушылардың сыни ойлауын дамытуға ықпал ететін инновациялық әдістемелер мен технологияларды игеру.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Пікірталас және пікірталас арқылы сыни ойлауды дамыту әдістемесі. Білім беру процесінде пікірталастар мен пікірталастарды пайдаланудың артықшылықтары. 2. Сыныпта пікірталастар мен пікірталастар өткізудің заманауи технологиялары мен жаңа тәсілдері. 3. Сыни ойлауды ынталандыру үшін проблемалық бағдарланған оқытуды пайдалану 4. Проблемалық-бағдарланған оқыту: тұжырымдама және артықшылықтар. Тарих және дінтану сабақтарына арналған проблемалық міндеттердің мысалдары. 5. Білім беру процесіндегі интерактивті технологиялар. Тарих пен дінтануды оқытуда интерактивті технологияларды қолдану.
<p>Модуль 3: Сыни ойлауға баса назар аударатын оқу материалдарын әзірлеу. <i>Мақсаты: педагогтарды оқушылардың сыни ойлауын дамытуға бағытталған оқу материалдары мен тапсырмаларын жасауға үйрету.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сыни ойлауды дамыту үшін оқу материалдарын жасау. Оқу материалдарын әзірлеу қағидаттары. 2. Сыни ойлауды дамытуға бағытталған оқу материалдарының құрылымы мен элементтері. 3. Тарихи және діни мәтіндерді талдау: сыни ойлау дағдыларын дамыту. Мәтіндерді талдау және түсіндіру әдістемесі. 4. Оқушылардың көздерді сыни бағалау қабілетін дамыту. 5. Оқытудағы кейс-әдіс: практикалық қолдану. Сабақта қолдануға арналған мысалдар. Сыни ойлауды дамыту үшін кейстерді талдау және талқылау стратегиялары.
<p>Модуль 4: Тарих және дінтану сабақтарында оқушылардың сын тұрғысынан ойлауын бағалау және мониторингілеу.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сыни ойлауды бағалау әдістері. Бағалаудың дәстүрлі және инновациялық әдістері. 2. Бағалау үшін айдарлар мен өлшемдерді пайдалану. Сыни ойлауды дамытудағы прогресс мониторингі. Прогресті мониторингілеу және талдау тәсілдері. 3. Сыни ойлау дағдыларын жақсарту үшін кері байланысты пайдалану.

<p><i>Мақсаты: оқушылардың сыни ойлау қабілетінің дамуын бағалау мен мониторингілеудің тиімді әдістерін әзірлеу және енгізу.</i></p>	<p>4. Практикалық қолдану: тарих және дінтану сабақтары үшін сын тұрғысынан ойлауды бағалау жүйесін әзірлеу 5. Бағалау жүйесін әзірлеу және енгізу. Бағалау құралдарының мысалдары.</p>
<p>Модуль 5: Практикалық жұмыс және тәжірибе алмасу. <i>Мақсаты: алған білімдерін практикалық қызмет, тәжірибе алмасу және рефлексия арқылы бекіту.</i></p>	<p>1. Сыни ойлау элементтерімен оқу сабағын әзірлеу. 2. Сыни ойлауды дамытуға баса назар аударатырып, сабақты жобалау. 3. Оқу жоспарларын бірлесіп әзірлеу және талқылау. Әзірленген оқу материалдарын таныстыру және талқылау. Оқу материалдары мен сабақтарын таныстыру. 4. Ұсынылған материалдарды топтық талқылау және сыни бағалау. Қатысушылар арасында рефлексия және тәжірибе алмасу. Алынған тәжірибе мен енгізу нәтижелерін талқылау. 5. Алынған білімді одан әрі қолдану жоспарын әзірлеу.</p>

4. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

4.1 Бағдарламаның мақсаты:

- ✓ педагогтерде тарихты және дінтану негіздерін оқыту процесінде оқушылардың сыни ойлауын дамыту үшін қажетті құзыреттіліктерді қалыптастыру;
- ✓ білім берудегі құзыреттілік тәсілге бағдарланған заманауи әдістер мен тәсілдерді енгізу арқылы тарих және дінтану негіздері мұғалімдерінің кәсіби даярлық деңгейін арттыру;
- ✓ тыңдаушылардың білім беру қызметінде этикалық принциптер мен этикет нормаларын қолдану дағдыларын жетілдіру;
- ✓ тыңдаушыларға оқушылардың сыни ойлау және аналитикалық дағдыларын дамыту үшін оқытудың инновациялық әдістемелерін үйрету;
- ✓ тыңдаушыларға толеранттылық пен мәдени және діни әртүрлілікті құрметтеуге үйрету;
- ✓ жеке қолдау көрсету, бағдарламаға қатысушылардың оффессиялық дамуы.

Бұл мақсаттар педагогтерді

жан-жақты дамытуға, білім беру сапасын жақсартуға, қауіпсіз және толерантты оқу ортасын құруға, сондай-ақ жоғары сыни ойлауы бар жауапты азаматтарды тәрбиелеуге бағытталған.

4.2 Бағдарламаның міндеттері:

1) Мұғалімдерге сыни ойлауды дамытудың заманауи әдістері мен технологияларын үйрету. Бұл-проблемалық оқыту әдістемелерін, пікірталастарды, кейстерді талдауды және белсенді ойлауға ықпал ететін басқа да тәсілдерді игеру және енгізу; ақпаратты талдау, синтездеу және сыни бағалау дағдыларын қалыптастыруға бағытталған практикалық сабақтарды әзірлеу.

2) Мұғалімдерге тарихи контекстті әдебиет, дінтану негіздері сияқты басқа пәндермен интеграциялау әдістерін үйрету, оқушылардың тұтас дүниетанымын қалыптастыруға және зерттелетін пәндердің әртүрлі аспектілерін сыни тұрғыдан қабылдауға ықпал ететін оқытуға пәнаралық көзқарас дағдыларын дамыту.

3) Жобалау қызметінің әдістерін және оны оқу процесіне интеграциялауды үйрету; цифрлық құралдармен және ресурстармен жұмыс істеу қабілетін дамыту; Көп тілді және көпмәдениетті білім беру ортасы жағдайында педагогтарды жұмысқа дайындау.

4) Әр оқушының жеке ерекшеліктері мен қажеттіліктерін ескеруге мүмкіндік беретін адаптивті оқыту әдістерін меңгеруге мүмкіндік беру; әр түрлі деңгейдегі оқушылардың сыни ойлауын тиімді дамыту үшін сараланған тапсырмалар мен бағалау құралдарын әзірлеу және пайдалану; оқушылардың оқу процесіне ынтасы мен қатысуын арттыру үшін жеке оқыту технологияларын қолдану.

5) Мәдени және діни әртүрлілікке төзімділік пен құрметке үйрету, мұғалімдерді тиімді мәдениетаралық қарым-қатынасқа, адам құқықтарын құрметтеуге және дінаралық диалогқа дайындау.

Бағдарламаның күтілетін нәтижелері:

- 1) Тарихты және дінтану негіздерін оқыту саласындағы педагогтердің біліктілігін арттыру: педагогтер оқушылардың сыни ойлауын дамыту үшін заманауи әдістемелер мен технологияларды тиімді қолдана алады; педагогтер пәнаралық тәсілдерді өздерінің оқу процесіне біріктіре алады, бұл оқушылардың белсенділігі мен үлгерімінің деңгейін арттырады.
- 2) Мәдениетаралық және дінаралық түсіністік пен толеранттылықты нығайту: педагогтер мен оқушылар арасында толеранттылық пен мәдени және діни әртүрлілікке құрмет деңгейін арттыру; білім беру ортасындағы тиімді мәдениетаралық коммуникация; адам құқықтарын құрметтеуге тәрбиелеу және дінаралық диалогты ілгерілету.
- 3) Тарихты және дінтану негіздерін оқыту сапасын жақсарту: оқушылардың ақпараттық қоғамға табысты кірігуіне ықпал ететін ақпаратты сыни қабылдау деңгейі артады.
- 4) Мәдени және діни әртүрлілікке төзімділік пен құрмет қалыптастыру: педагогтер мәдени және діни әртүрлілікті құрметтейтін және бағалайтын инклюзивті оқу ортасын құруға мүмкіндік беретін әдістемелерге ие болады; осындай әдістемелер бойынша оқытылған оқушылар қоғамның неғұрлым толерантты және әлеуметтік жауапты мүшелері болады.
- 5) Оқытуға бейімделген және жеке тәсілдерді енгізу: педагогтер оқушылардың жеке ерекшеліктері мен қажеттіліктерін ескере отырып, оқу процесін ұйымдастыруға неғұрлым икемді және тиімді қарай алады; оқушылардың дінтану тарихы мен негіздерін зерделеуге деген ынтасы мен қызығушылығы артады, бұл олардың академиялық үлгерімін жақсартуға және маңызды когнитивтік дағдыларды дамытуға әкеледі.

Бағдарлама қазіргі әлемде өмір сүру үшін қажетті сыни ойлаудың жоғары деңгейіне ие болу ретінде оқушылардың негізгі құзыреттіліктерін дамытуға баса назар аудара отырып, педагогтердің біліктілігін жан-жақты арттыруға бағытталған. Бағдарлама инновациялық тәсілдер мен технологияларды енгізуге бағытталған, бұл педагогтарға цифрлық дәуірдің сын-қатерлеріне тиімді жауап беруге және оқушыларды табысты болашаққа дайындауға мүмкіндік береді.

4.4 Бағдарламаның практикалық маңыздылығы педагогтардың кәсібилік деңгейін арттыру, білім беру сапасын жақсарту және қауіпсіз, инклюзивті және инновациялық білім беру ортасын құру болып табылады.

Курс педагогтерге олардың кәсіби дағдылары мен құзыреттерін жетілдіруге арналған құралдарды ұсынады:

Бағдарлама тарих және дінтану негіздері мұғалімдеріне оқыту сапасын айтарлықтай арттыруға мүмкіндік беретін жаңа әдістемелер мен құралдарды ұсынады. Педагогтер сыни ойлауды оқу процесіне біріктіре алады, бұл сабақтарды неғұрлым интерактивті және мазмұнды етуге мүмкіндік береді. Бұл өзгерістер білім беру процесінің тиімділігін арттырады және мұғалімдердің кәсіби құзыреттілігін арттырады, бұл өз кезегінде олардың мансабы мен кәсіби қоғамдастықтағы мәртебесіне оң әсерін тигізеді.

Бағдарламаны енгізудің негізгі нәтижелерінің бірі оқушылардың сыни ойлауын дамыту болады. Іс жүзінде бұл оқушылар тарихи оқиғаларды талдауға, дінтану негіздерін зерделеуге, ақпаратты сыни қабылдауға, фактілерді пікірлерден ажыратуға, сондай-ақ өз көзқарастарын дәлелдеуге үйренетінін білдіреді. Бұл дағдылар оқушыларға мектеп бағдарламасынан табысты өтуге көмектесіп қана қоймай, оларды ЖОО-да әрі қарай оқуға және сыни ойлай білу табыстың маңызды шарты болып табылатын қазіргі қоғамдағы өмірге дайындайды.

Бағдарлама пәнаралық тәсілдер мен сандық технологияларды оқу процесіне ықпалдастыру тұрғысынан да практикалық мәнге ие. Педагогтер интерактивті платформалар, білім беру қосымшалары және мультимедиялық ресурстар сияқты сандық құралдарды қолдануды үйренеді, бұл оқушыларды оқытуды анағұрлым өзекті және қызықты етеді. Пәнаралық жобалар оқушыларға әртүрлі пәндер арасындағы байланысты көруге мүмкіндік береді, бұл материалды тереңірек түсінуге және жүйелік ойлау дағдыларын дамытуға ықпал етеді.

Бағдарлама оқушыларды әртүрлі мәдени, тарихи және діни контекстермен бетпе-бет келетін жаһандық әлемде өмір сүруге дайындау үшін маңызды практикалық мәнге ие. Педагогтер оқушыларды жаһандық үдерістерді сыни тұрғыдан түсінуге және мәдени айырмашылықтарды түсінуге үйрету арқылы халықаралық ортадағы өзара іс-қимылға тиімді даярлай алады. Бұл қазақстандық түлектердің халықаралық аренадағы бәсекеге қабілеттілігін арттырады, бұл әсіресе жаһандану мен халықаралық ұтқырлық жағдайында маңызды.

Сыни ойлауды дамытуға бағытталған әдістерді пайдалану оқу процесін оқушылар үшін қызықты және маңызды етеді. Практикада бұл оқушылардың сабақтарға белсенді қатысуына, үлгерімін арттыруға және жалпы білім беру нәтижелерін жақсартуға байланысты оқуға ынталандырудың артуына әкеледі.

Бағдарламаның практикалық маңызы кең. Ол педагогтердің кәсіби біліктілігін арттыруға, оқыту сапасын жақсартуға, оқушылардың сыни ойлауын дамытуға, заманауи технологиялар мен әдістерді ықпалдастыруға бағытталған. Осы аспектілердің барлығы оқушыларды қазіргі әлемдегі өмірге дайындауға және Қазақстандағы білім деңгейін арттыруға ықпал етеді.

4.5 Оқыту нәтижелерінің педагогтердің жұмыс практикасына әсері:

- ✓ Бағдарлама бойынша оқу нәтижелері педагогтердің әдістемелік практикасына тікелей әсер етеді. Жаңа тәсілдер мен әдістерді меңгерген

педагогтер проблемалық оқыту, кейстерді талдау және пәнаралық жобалар сияқты инновациялық педагогикалық техникаларды енгізетін болады, бұл сабақтардың тиімділігін айтарлықтай арттырады. Бұл білім алушылар оқыту процесіне белсенді тартылатын және сыни ойлау дағдыларын дамытатын анағұрлым серпінді және интерактивті білім беру ортасын құруға мүмкіндік береді.

- ✓ Бағдарламаның негізгі нәтижелерінің бірі педагогтердің оқушылардың сыни ойлау қабілетін тиімді дамыту болып табылады. Тарих пен дінтануды оқытуда жаңа әдістер мен тәсілдерді қолдану оқушыларға ақпаратты жақсы талдауға және түсіндіруге, фактілерді пікірлерден ажыратуға, сондай-ақ өздерінің дәлелді пікірлерін қалыптастыруға мүмкіндік береді. Бұл білімнің жалпы деңгейін арттыруға және білім беру процесінің сапасын жақсартуға алып келеді.
- ✓ Бағдарлама педагогтердің кәсіби құзыреттілігін айтарлықтай арттыруға ықпал етеді. Педагогтер өздерінің педагогикалық тәжірибесіне анағұрлым сенімді бола түседі, жаңа білім мен дағдыларға ие болады, бұл оларға қазіргі заманғы білім беру ортасының сын-қатерлерін неғұрлым тиімді шешуге мүмкіндік береді.
- ✓ Бағдарлама бойынша оқыту заманауи цифрлық технологиялар мен білім беру құралдарын игеруді қамтиды, бұл педагогтарға осы ресурстарды оқу процесіне біріктіруге мүмкіндік береді. Сандық платформаларды, білім беру қосымшаларын және интерактивті ресурстарды пайдалану оқушыларды оқытуға неғұрлым өзекті және қызықты етеді. Педагогтер өз сабақтарына жаңа технологияларды енгізе алады, бұл олардың тартымдылығы мен тиімділігін арттырады.
- ✓ Внедрение методов, направленных на развитие критического мышления, способствует повышению мотивации и вовлеченности учащихся в образовательный процесс. Педагоги, использующие новые подходы, смогут создавать задания и проекты, которые будут стимулировать интерес учеников к предмету, улучшать их успеваемость и отношение к учебе. Это также приведет к более активному участию учеников в уроках и внеклассных мероприятиях.
- ✓ Бағдарлама бойынша оқыту нәтижелері пәнаралық және сыни тәсілдерді біріктіретін инновациялық оқу жобаларын әзірлеуге және енгізуге ықпал етеді. Педагогтер тарих пен дінтануды басқа пәндермен және нақты өмірлік жағдайлармен байланыстыратын оқу жобаларын жасай алады, бұл оқушыларды оқытуды анағұрлым практикалық және маңызды етеді.

Бағдарламаның оқыту нәтижелері педагогтердің практикалық жұмысына едәуір әсер етеді. Оқыту әдістемесін жақсарту, оқушылардың сыни ойлауын дамыту, мұғалімдердің кәсіби құзыреттілігін арттыру, қазіргі заманғы технологияларды ықпалдастыру, инклюзивті оқу ортасын құру және оқушылардың ынтасын арттыру - осының бәрі білім беру процесінде елеулі оң өзгерістерге алып келеді.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

5.1, Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны оқытудың мәлімделген мақсаттарын, міндеттерін және күтілетін нәтижелерін іске асыруға бағытталған.

5.2 Бағдарлама өзара байланысты 5 модульден тұрады, олар дінтану тарихы мен негіздерін оқытуда сыни ойлауды табысты дамыту үшін педагогтерді жан-жақты даярлауды ұсынады.

5.3, Бағдарламаның құрылымы Курстың оқу-тақырыптық жоспарында көрсетілген (2-кесте). Бұл жоспар тарих пен дінтануды оқытуда сын тұрғысынан ойлауды тереңдетуге негіз болып табылады және мұғалімдерге оқу процесінде осы дағдыларды тиімді қолдану үшін қажетті білім мен құралдарды ұсынады.

1-кесте. Курстардың оқу-тақырыптық жоспары (108 сағ.)

№	Тақырыптар	Сағат саны				Барлығы
		дәрістер	практикалық сабақтар	жобаларды қорғау	мастер кластар	
Модуль 1: Сыни ойлау негіздері және оның білім берудегі рөлі.						
1.1	Сыни ойлау ұғымы: тарих және заманауи тәсілдер. Сыни ойлауды анықтау.	2	1			3
1.2	Сыни ойлау тұжырымдамасының даму тарихы. Сыни ойлауды дамытудың заманауи тәсілдері.	2	1		1	4
1.3	Білім беру процесінде сыни ойлаудың мәні. Тұлғаны қалыптастырудағы сыни ойлаудың рөлі.	2	1	1		4
1.4	Сыни ойлаудың академиялық үлгерімге және өмірлік дағдыларға әсері. Тарих пен дінтануды оқытудағы сын тұрғысынан ойлау	2	1		1	4
1.5	Әртүрлі оқу пәндерінде сыни ойлауды қолдану ерекшеліктері. Білім беру процесіне сыни ойлауды сәтті енгізу мысалдары.	2	1	1		4
Модуль 2: Оқушылардың сыни ойлауын дамытуға арналған интерактивті әдістемелер мен технологиялар						
2.1	Пікірталастар мен пікірталастар арқылы сыни ойлауды дамыту әдістемесі. Білім	2	1			3

	беру процесінде пікірталастар мен пікірталастарды қолданудың артықшылықтары.					
2.2	Сыныпта пікірталастар мен пікірталастар өткізудің заманауи технологиялары мен жаңа тәсілдері.	2	1	1		4
2.3	Сыни ойлауды ынталандыру үшін проблемаға бағытталған оқытуды қолдану.	2	1		1	4
2.4	Проблемаға бағытталған оқыту: тұжырымдамасы мен артықшылықтары. Тарих және дінтану сабақтарына арналған проблемалық міндеттердің мысалдары.	2	1		1	4
2.5	Білім беру үдерісіндегі интерактивті технологиялар. Тарих және дінтану пәндерін оқытуда интерактивті технологияларды қолдану.	2	1	1		4
Модуль 3: Сыни ойлауға баса назар аудара отырып, оқу материалдарын әзірлеу.						
3.1	Сыни ойлауды дамыту үшін оқу материалдарын жасау. Оқу материалдарын әзірлеу принциптері.	2	1			3
3.2	Сыни ойлауды дамытуға бағытталған оқу материалдарының құрылымы мен элементтері.	2	1	1		4
3.3	Тарихи және діни мәтіндерді талдау: сыни ойлау дағдыларын дамыту. Мәтіндерді талдау және түсіндіру әдістері.	2	1		1	4
3.4	Оқушылардың көздерді сыни тұрғыдан бағалау қабілетін дамыту.	2	1	1		4
3.5	Оқытудағы кейс-әдіс: практикалық қолдану. Сабақта қолдануға арналған жағдайлардың мысалдары. Сыни ойлауды дамытуға арналған жағдайларды талдау және талқылау стратегиялары.	2	1		1	4
Модуль 4: Тарих және дінтану сабақтарында оқушылардың сыни ойлауын бағалау және бақылау.						
4.1	Сыни ойлауды бағалау әдістері. Бағалаудың дәстүрлі және инновациялық әдістері.	2	1		1	4
4.2	Бағалау үшін рубрикалар мен критерийлерді қолдану. Сыни ойлауды дамытудағы прогресті бақылау. Прогресті бақылау және талдау тәсілдері.	2	1		1	4

4.3	Сыни тұрғыдан ойлау дағдыларын жақсарту үшін кері байланысты пайдалану.	2	1	1		4
4.4	Практикалық қолдану: тарих және дінтану сабақтары үшін сыни ойлауды бағалау жүйесін әзірлеу	2	1			3
4.5	Бағалау жүйесін әзірлеу және енгізу. Бағалау құралдарының мысалдары.	2	1	1		4
Модуль 5: Практикалық жұмыс және тәжірибе алмасу.						
5.1	Сыни ойлау элементтері бар оқу сабағын әзірлеу.	2	1		1	4
5.2	Сыни ойлауды дамытуға баса назар аудара отырып, сабақты жобалау.	2	1		1	4
5.3	Оқу жоспарларын бірлесіп әзірлеу және талқылау.	2	1	1		4
5.4	Әзірленген оқу материалдарын таныстыру және талқылау. Оқу материалдары мен сабақтарының тұсаукесері.	2	1			3
5.5	Топтық талқылау және ұсынылған материалдарды сыни бағалау. Қатысушылар арасында Рефлексия және тәжірибе алмасу. Алынған тәжірибе мен енгізу нәтижелерін талқылау.	2	1	1		4
		50	25	10	10	95
Қорытынды тестілеу						1
Курстан кейінгі қолдау						12
Барлығы: 108 академиялық сағат						108
<i>Ескерту: 1 академиялық сағат - 50 минут</i>						

6. Оқу процесін ұйымдастыру

6.1 Біліктілікті арттыру курстары ұзақтығы 108 сағат курстардың оқу-тақырыптық жоспарына сәйкес күндізгі оқу форматы режимінде ұйымдастырылады, оның ішінде аудиториялық – 75 сағат, жобаларды қорғау және шеберлік сыныптары - 20 сағат, қорытынды тестілеу - 1 сағат, курстан кейінгі сүйемелдеу – 12 сағат. Курс екі апта бойы игеріледі.

6.2 Біліктілікті арттыру курсы шеңберінде сабақтарды ұйымдастыру процесінде оқытудың әртүрлі әдістері пайдаланылады: түсіндіру-иллюстративтік, проблемалық баяндау әдісі, ішінара іздестіру және зерттеу әдістері, белсенді оқыту әдістері, интерактивті әдістер.

6.3 Біліктілікті арттыру курсы іске асыру процесінде сабақтар дәрістік және практикалық сабақтар түрінде өткізіледі. Курста дәрістердің келесі түрлері жоспарланады: кіріспе дәріс, проблемалық дәріс, ақпараттық дәріс. Біліктілікті арттыру курсы бойынша практикалық сабақтардың мынадай түрлері жоспарланады: іскерлік пен дағдыларды қалыптастырудың практикалық сабағы,

қалыптасқан құзыреттерді тереңдетудің практикалық сабағы, интеграцияланған практикалық сабақ, практикум.

6.4 Курс тыңдаушыларының дербес жұмысы мынадай міндеттерді шешуге бағытталған: дәріс және практикалық сабақтар кезінде тыңдаушылардың алған білімдерін, іскерліктері мен дағдыларын бекіту және кеңейту; сыни ойлау дағдыларын дамыту; өзін-өзі ұйымдастыру.

6.5 Практикаға бағдарлану қағидатын іске асыру мақсатында курстар процесінде тапсырмалардың түрлі түрлері пайдаланылады: тапсырмалардың кейсі, білім беру, еңбек қатынастары саласындағы ҚР заңнамасының нормаларын талдау, алгоритмдерді құру, дамытушылық және танымдық міндеттерді шешу, практикалық тапсырмаларды шешу, жобаны орындау және т.б.

6.6 Курсты іске асыру процесінде кәсіби құзыреттіліктерді дамыту және жетілдіру мақсатында шағын топтарда жұмыс істеу, кейіннен талдау және рефлексия, жұмыстың жеке нысандары, жобаны орындау және оны таныстыру көзделген.

6.7 Әрбір модуль бойынша кейстерді шешу немесе жобаларды қорғау түрінде практикаға бағдарланған тапсырмалар жоспарланған.

6.8 Қорытынды бақылау тестілеу түрінде жүзеге асырылады.

3. Учебно-методическое обеспечение программы

7.1 «Болашақ білімі: тарих пен дінтану негіздерін оқытуда сыни тұрғыдан ойлауды дамыту» біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасын іске асыруға дидактикалық көзқарас бағдарламаның негізгі аспектілерін қамтитын нақты құрылымдалған теориялық материалдан басталады:

- ✓ В модульдік құрылым.
- ✓ Өзектілігі және практикалық бағыты.
- ✓ Интерактивті дәрістер мен практикалық сабақтар.
- ✓ Тәжірибеге бағытталған тапсырмалар.
- ✓ Жобалау қызметі.
- ✓ Кейс-стади және рөлдік ойындар.
- ✓ Өзін-өзі бағалау критерийлері, рефлексия.
- ✓ Салыстырмалы талдау.
- ✓ Әріптестер мен оқушылардың кері байланысы.

Бағдарламаны іске асырудың дидактикалық тәсілі теориялық материалды практикалық қолдану және үнемі өзін-өзі бағалау арқылы терең игеруге жағдай жасауға бағытталған. Бұл мұғалімдердің кәсіби құзыреттілігін арттырып қана қоймай, сонымен қатар олардың білім беру процесіне жаңа білім мен дағдыларды тиімді енгізу қабілеттерін арттырып, оқушылардың қазіргі әлемнің сын-тегеуріндеріне дайындығының жоғары деңгейін қамтамасыз етеді.

7.2 Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету:

- 1) біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасы;
- 2) дәріс сабақтарының материалдары және презентациялық материалдар;
- 3) дәріс және практикалық сабақтарға арналған үлестірме материалдар;

4) кейс тапсырмалар, практикалық тапсырмалар, дамытушылық және танымдық міндеттер және т. б.;

5) диагностикалық материалдар;

6) қорытынды бақылау материалдары.

Біліктілікті арттыру курсының теориялық материалы дәріс сабақтарының материалдарын, оқулықтарды, НҚА және әдістемелік нұсқаулықтарды қамтиды.

Курстың мазмұнын тиімді меңгеру мақсатында тыңдаушыларға теориялық білімді нығайтуға және практикалық дағдыларды дамытуға бағытталған әртүрлі тапсырмалар ұсынылады. Тапсырмалар білім беру ұйымдарының ерекшеліктеріне, күрделілік деңгейіне және бағдарлама бөлімдерінің ерекшеліктеріне бейімделген.

Өзін-өзі бағалау критерийлері тыңдаушыларға оқылатын тақырыптар шеңберінде өз білімдерін, дағдылары мен құзыреттерін талдауға және бағалауға мүмкіндік береді. Өзін-өзі бағалау тыңдаушының қол жеткізу деңгейін айқындауға және оларды жою мақсатында проблемалық аймақтарды айқындауға бағытталған.

Дидактикалық тәсілді және кешенді оқу-әдістемелік қамтамасыз етуді пайдалану тыңдаушыларға бағдарламаны тиімді және нәтижелі меңгеруге, құзыреттерді дамытуға және алған білімдері мен дағдыларын практикада қолдануға мүмкіндік береді.

Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету бағдарламаның теориядан практикаға дейінгі бөлімдерін жүйелі түрде зерделеуді қамтамасыз етеді. Бағдарламаны игеруде оқытушылар тарапынан әдістемелік қолдау мен консультациялар маңызды рөл атқарады. Консультациялар мен әдістемелік қолдау курстың қатысушыларына материалды игеруде көмек көрсетуге, курсты игеру процесінде тыңдаушылардың кемшіліктерін жоюға, бағдарламаны игеру және тапсырмаларды орындау процесінде кері байланысты жүзеге асыруға бағытталған.

8. Оқу нәтижелерін бағалау

8.1 Дағдыларды қалыптастыру және тыңдаушылардың білімін бағалауды бақылау мақсатында: экспресс-сауалнамалар, өзіндік жұмыс, қорытынды бақылау жұмыстары жүргізіледі. Өзіндік және бақылау жұмыстарына арналған тапсырмалар, кері байланыс үшін сауалнама парақтары, тест тапсырмалары курстың оқу-әдістемелік кешеніне (бұдан әрі – ОӘК) енгізілген.

8.2 Тыңдаушылардың кәсіби құзыреттіліктерінің қалыптасу деңгейін анықтау, бағдарлама мазмұнын игеру үшін профессор-оқытушылар құрамы кері байланысты іске асыру мақсатында бағдарламаның әрбір тақырыбы шеңберінде бақылау тапсырмаларын (дербес жұмыстар, сауалнама парақтары және т.б.) және қорытынды бақылау жұмысын әзірлейді. Алынған кері байланыс негізінде дәрістер мен практикалық сабақтардың мазмұнына түзетулер енгізіледі, қосымша материалдар таңдалады (құжаттама үлгілері, әдебиеттер тізімі, дидактикалық материалдар тізімі, бейнематериалдар және т.б.), бағдарлама мазмұны қосымша түсіндіріледі.

8.3 Қорытынды бақылау жұмысын орындау мынадай критерийлерге сәйкес бағаланады: іске асырылмаған (дұрыс жауаптар ұсынылмаған), ішінара іске

асырылған (дұрыс жауаптар 50% - дан аз), орташадан жоғары іске асырылған (дұрыс жауаптар 50% - дан 70% - ға дейін), толық іске асырылған (дұрыс жауаптар 70-100 %). Қорытынды тестілеуден өту және біліктілікті арттыру курсы аяқтау үшін дұрыс жауаптардың кемінде 70% - жинау қажет. Қорытынды бақылау жұмысының нәтижелері негізінде курстан кейінгі сүйемелдеу кезеңінде консультациялардың мазмұны жоспарлануда.

8.4 Педагогтердің қызметін бағалау бақылау және тест тапсырмаларын орындау нәтижелері бойынша, сондай-ақ курстардан өту барысында практикалық жұмыстарға қатысу және белсенділігі бойынша жүзеге асырылады. Мұғалімнің біліктілігін арттыру процесінің тиімділігі мен тиімділігінің критерийі курстық дайындық барысында және курстардан кейінгі кезеңде тыңдаушының кәсіби белсенділігі болып табылады.

8.5 Курс тыңдаушыларының білімін бақылау және бағалау мақсатында орындалатын функцияларға байланысты бақылаудың төрт түрі қолданылады: алдын ала, ағымдағы, мерзімді және қорытынды.

8.6 Ағымдағы, мерзімді және қорытынды бақылау нәтижелерін бағалау 3-кестеге сәйкес тыңдаушылардың жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік жүйесінде жүзеге асырылады.

Кесте 3. Тыңдаушылардың оқу жетістіктерін оларды дәстүрлі бағалау шкаласына аударатын есепке алуды бағалау жүйесі

<i>Әріптік жүйе бойынша бағалау</i>	<i>Сандық эквивалент</i>	<i>Балдар (% мазмұны)</i>	<i>Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау</i>
<i>A</i>	<i>4</i>	<i>95-100</i>	<i>Өте жақсы</i>
<i>A-</i>	<i>3,67</i>	<i>90-94</i>	
<i>B+</i>	<i>3,33</i>	<i>85-89</i>	<i>Жақсы</i>
<i>B</i>	<i>3</i>	<i>80-84</i>	
<i>B-</i>	<i>2,67</i>	<i>75-79</i>	
<i>C+</i>	<i>2,33</i>	<i>70-74</i>	
<i>C</i>	<i>2</i>	<i>65-69</i>	<i>Қанағаттанарлық</i>
<i>C-</i>	<i>1,67</i>	<i>60-64</i>	
<i>D+</i>	<i>1,33</i>	<i>55-59</i>	
<i>D</i>	<i>1</i>	<i>50-54</i>	<i>Қанағаттанарлықсыз</i>
<i>FX</i>	<i>0,5</i>	<i>25-49</i>	
<i>F</i>	<i>0</i>	<i>0-24</i>	

Педагогтердің қызметін бағалау бақылау және тест тапсырмаларын орындау, жобаларды қорғау нәтижелері бойынша, сондай-ақ практикалық жұмысқа қатысу бойынша 4-кестеде көрсетілген критерийлер бойынша жүзеге асырылады.

4-кесте. Бағалау критерийлері

<i>Бағалау критерийлері</i>	<i>Дәстүрлі бағалау</i>	<i>Баллмен бағалау</i>	<i>Бағалау параметрлері</i>
			<ul style="list-style-type: none"> - жұмыстың мазмұны мәлімделген тақырыпқа сәйкес келмейді; - жұмыс мәтіні ұқыпсыз,

жүзеге асырылмады	«Қанағаттанарлықсыз»	0 - 49 ұпай	<p>түсініксіз ресімделген, өрескел стилистикалық және грамматикалық қателіктер бар,</p> <ul style="list-style-type: none"> - бір немесе бірнеше дереккөздерден мәтін фрагменттерінің ойсыз қайта жазылуы байқалады, әдебиет пайдаланылмаған, - қорытындылар жоқ немесе бөлімнің мазмұнына сәйкес келмейді, - жұмыс талаптарға сәйкес ресімделмеген.
ішінара жүзеге асырылды	«Қанағаттанарлық»	50 - 69 ұпай	<ul style="list-style-type: none"> - жұмыстың мазмұны тақырыпқа ішінара сәйкес келеді; - жұмыс негізінен дұрыс жасалған, маңызды стилистикалық және грамматикалық қателер бар, - жұмыстың дизайнында немқұрайлылық бар: өрістер қалдырылған жоқ, беттердің нөмірленуі жоқ, мәтін бойынша түзетулер енгізілді, титулдық Парақ дұрыс ресімделмеген, - жұмысты орындау үшін үнемі көмек қажет болды, әдебиет ішінара қолданылды, - қорытындылар жұмыстың барлық бөлімдері бойынша жасалмайды немесе бөлімнің мазмұнына ішінара сәйкес келеді немесе келтірілген деректер бойынша қорытындылар жоқ, - мазмұны, әдебиеттер тізімі, суреттерге қолтаңбалар, кесте атаулары жоқ
түзетулерді ескере отырып, орташадан жоғары іске асырылды	«Жақсы»	70 - 89 ұпай	<ul style="list-style-type: none"> - жұмыстың мазмұны негізінен тақырыпқа сәйкес келеді немесе оның көлемі асыра бағаланады; - жұмыс негізінен дұрыс жасалған, кейбір маңызды емес стилистикалық және грамматикалық қателер бар, - жұмыс негізінен дербес орындалды, әдебиет қолданылды, - қорытындылар негізінен бөлімнің мазмұнына сәйкес

			<p>келеді</p> <ul style="list-style-type: none"> - жұмыс негізінен дұрыс рәсімделген, талаптардан кейбір ауытқулар бар,
толығымен жүзеге асырылды	«Өте жақсы»	90 - 100 ұпай	<ul style="list-style-type: none"> - тақырыптың мазмұны толық ашылған және жұмыс таңдалған тақырыпқа сәйкес келеді; - жұмыс дұрыс жасалған, маңызды емес стилистикалық қателер бар; - жұмыстың практикалық бөлігі өз бетінше орындалды, барлық таңдалған әдебиеттер талданып, жұмыста қолданылды; әр бөлім бойынша негізделген тұжырымдар бар

8.7 Ағымдағы және қорытынды бақылау тапсырмалары 100 балдық шкала бойынша бағаланады.

8.8 Тыңдаушылардың ағымдағы үлгерімі ағымдағы бақылау мен мерзімді бақылау бағаларынан құралады және формула бойынша есептеледі:

$$AY = \frac{(AB1 + AB2 + ABn)}{n},$$

AY – ағымдағы үлгерім,

AB – ағымдағы бақылау,

n – ағымдағы бақылаулар саны.

8.9 Ағымдағы үлгерім қорытындысы бойынша 50 баллдан кем жинаған тыңдаушы қорытынды бақылауға жіберілмейді

8.10 Біліктілікті арттыру курсы бойынша қорытынды баға ағымдағы үлгерім бағасын және қорытынды бақылауды қамтиды. Қорытынды бағалаудағы ағымдағы үлгерім үлесі 60%, қорытынды бақылау үлесі (қорытынды тестілеу) - 40% құрайды. Қорытынды баға мына формула бойынша есептеледі: ҚБ = 0,6*AY + 0,4*ҚБ, ҚБ – қорытынды баға, AY – ағымдағы үлгерімді бағалау, ҚБ – қорытынды бақылау ұпайлары.

8.11 Біліктілікті арттыру курсының нәтижелері бойынша сертификат курс бойынша кемінде 55 балды құрайтын тыңдаушыларға беріледі.

8.12 Курс бойынша қорытынды бағасы 55 баллдан төмен, бірақ ағымдағы үлгерім қорытындысы бойынша кемінде 50 балл жинаған тыңдаушының қорытынды бақылаудан бір рет қайта өту мүмкіндігі бар.

8.13 Қорытынды проходит в форме – тестирования. Общее количество вопросов – 20.

9. Курстан кейінгі қолдау

9.1 Курстан кейінгі қолдау «Болашақ білімі: тарих пен дінтану негіздерін оқытуда сыни тұрғыдан ойлауды дамыту» біліктілікті арттыру бағдарламасының маңызды құрамдас бөлігі болып табылады және оның курстан кейінгі қызметіне

үздіксіз мониторинг жүргізу және әдістемелік, консультациялық көмек көрсету арқылы тыңдаушылардың кәсіби құзыреттіліктерін қалыптастыруды және дамытуды қамтамасыз ететін іс-шаралар жүйесін білдіреді.

9.2 Курстан кейінгі қолдаудың мақсаты–алған білімдері мен дағдыларын кәсіби қызметке табысты енгізуді қамтамасыз ету және педагогтардың тұрақты кәсіби өсуіне ықпал ету.

9.3. Қолдау форматы мыналарды қамтиды:

- ✓ Қарым-қатынас пен тәжірибе алмасу үшін онлайн-платформа жасаңыз: сүйемелдеудің жетекші түрі-мұғалімдер тәжірибе алмасуға, кеңес алуға және жұмыс нәтижелерімен бөлісуге болатын арнайы онлайн-платформаны немесе форумды пайдалану. Бұл курсты аяқтағаннан кейін де белсенді кәсіби қоғамдастықты сақтауға мүмкіндік береді.
- ✓ Тұрақты вебинарлар мен онлайн семинарлар: курс сарапшылары мен оқытушыларының қатысуымен тұрақты вебинарлар өткізіледі, онда оқу процесіне жаһандық құзыреттіліктерді енгізудің өзекті мәселелері талқыланады. Бұл мұғалімдерге кәсіби дайындықтың жоғары деңгейін сақтауға көмектеседі.
- ✓ Қашықтықтан кеңес беру: курс қатысушылары оқытушылар мен сарапшылардан жеке кеңес ала алады, бұл туындаған мәселелерді жедел шешуге және педагогикалық практиканы түзетуге мүмкіндік береді.

9.4 Курстан кейінгі қолдау формалары:

- ✓ Жеке сүйемелдеу (тәлімгерлік): тәжірибелі педагог-тәлімгерлер курстан өткен әріптестеріне жаңа тәсілдер мен әдістемелерді оқу процесіне біріктіруге көмектесу арқылы қолдау көрсетеді. Тәлімгерлік әсіресе жаңа білімді іс жүзінде қолдануда қиындықтарға тап болған жас мамандар немесе тәрбиешілер үшін өте маңызды.
- ✓ Топтық сүйемелдеу (шеберлік сыныптары, шығармашылық шеберханалар):
- ✓ Тұрақты мастер-класстар ұйымдастырылады, онда мұғалімдер өздерінің табысты тәжірибелерімен бөліседі, жаңа әдістер мен технологияларды көрсетеді, практикадан нақты жағдайлар мен сценарийлерді талқылайды.
- ✓ Бірлескен жобаларда немесе жаһандық құзыреттіліктерді енгізуге байланысты мәселелерді шешуде жұмыс істейтін уақытша топтар құрылады. Бұл бірлескен шығармашылық пен тәжірибе алмасуды ынталандырады.
- ✓ Кәсіби қауымдастықтар (кәсіби қауымдастықтар, әлеуметтік желілердегі топтар):

Мұғалімдерді кәсіби бірлестіктерге немесе одақтарға қосу ресурстарға, оқиғаларға және желілік мүмкіндіктерге қол жеткізуге мүмкіндік береді, бұл одан әрі кәсіби дамуға ықпал етеді.

Әлеуметтік желілер мен мессенджерлерде топтар мен чаттар құрылады, онда педагогтар жаңалықтармен, идеялармен, материалдармен алмасып, жедел қолдау ала алады.

9.5 Курстан кейінгі қолдау әдістері

- ✓ Кейс әдісі: Мұғалімдер форумдарда, топтарда немесе вебинарларда өз тәжірибесінен нақты жағдайларды жүйелі түрде талдайды және талқылайды. Бұл әдіс теорияны практикамен ұштастыруға және алынған білімді нақты білім беру жағдайларына бейімдеуге көмектеседі.

- ✓ Рефлексия және өзін-өзі бағалау: Мұғалімдер өз жетістіктерін жүйелі түрде өзін-өзі бағалауды жүргізеді, жаһандық құзыреттіліктерді енгізудегі табыстар туралы рефлексия жасайды, бұл оларға оқыту тәжірибесін түзетуге және жақсартуға мүмкіндік береді.
- ✓ Бір-бірін тексеру (өзара шолу): Мұғалімдер әзірлемелерімен, жобаларымен алмасады және әріптестерінен кері байланыс алады. Бұл әдіс оқу материалдарының сапасын жақсартуға көмектеседі және сыни ойлауды дамытуға ынталандырады.
- ✓ Жоба әдісі: Мұғалімдер курста басталған ұзақ мерзімді жобалармен жұмысын жалғастырады. Бұл жобалар жаңа оқу бағдарламаларын әзірлеуді, зерттеулер жүргізуді немесе инновациялық әдістерді енгізуді қамтуы мүмкін. Жобалар кәсіби қоғамдастықта үнемі талқыланып, реттеледі.
- ✓ Қашықтықтан тестілеу және бақылау: үлгерімді бағалау және құзыреттердің жоғары деңгейін қолдау үшін тұрақты қашықтықтан тестілеу және кәсіби қызметті бақылау жүргізіледі. Бұл оқу нәтижелерін бақылауға және кәсіби дамудағы келесі қадамдарды реттеуге мүмкіндік береді.

Курстың курстан кейінгі қолдауы педагогтардың кәсіби қызметіне жаңа білім мен дағдыларды енгізу процесінде қолдау көрсетуге бағытталған. Жеке консультацияларды, топтық жұмысты, кәсіби қауымдастықтарды және әртүрлі қолдау әдістерін қамтитын кешенді тәсіл материалды терең меңгеруге және оны тәжірибеде тиімді қолдануға ықпал етеді.

10. Қолданылған әдебиеттер

Негізгі әдебиеттер:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы.
2. "Білім туралы" Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319–III Заңы
3. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты. Қазақстан Республикасы Білім Министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы
4. Қазақстан Республикасы Оқу ағарту министрінің 2022 жылғы 21 қарашадағы № 467 бұйрығы. Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім беру деңгейлерін таңдау бойынша жалпы білім беретін пәндер мен курстар бойынша үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі № 399 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы
5. 2016 жылғы 28 қаңтардағы № 95 Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарын, сондай-ақ педагог қызметін курстан кейінгі қолдауды ұйымдастыру және өткізу қағидалары.
6. Соловьева Г.Г. Религия в Казахстане. История и современность. Учебное пособие / Под общ. ред. А.Х. Бижанова. - Алматы: Институт философии,

политологии и религиоведения КН МОН РК, 2018.-348 с. ISBN 978-601-304-091-2

7. Абуов А.П., Калилаханова К.Т., Жанузакова Г.Е., Алимкулова С.Б., Закарьянова Ш.К. Светскость и основы религиоведения. – Алматы: «Көкжиек-Горизонт», 2023. -195
8. Религиоведение. Издательство: Юрайт; Серия. Высшее образование. 2024. ISBN 978-5-534-06458-2, - 382 стр.

Дополнительная литература:

1. Барбара Маккиннон, Эндрю Фиала. Этика: Теория и современные вопросы. ISBN-10: 1305958675, ISBN-13: 978-1305958678 Издательство: Cengage Learning. 2018 г., 640 стр.
2. Нуржанова А.Т., «Формирование коммуникативных умений в контексте уровневых программ курсов повышения квалификации педагогов» АОО НИШ ЦПМ, Астана, 2015.
3. Грудупс К. Я. Развитие критического мышления с использованием различных стратегий//Методист организаций образования. 2018. №7. -25с
4. Инструктивно-методическое письмо «Об особенностях учебно-воспитательного процесса в организациях среднего образования Республики Казахстан в 2023-2024 учебном году». – Астана: НАО имени И. Алтынсарина, 2023. – 112 с.
5. Возрастные особенности учащихся 5-6 класса. Пахомова Т.П. Архангельск. 2017 г.
6. Дидактическая игра – как средство развития познавательного интереса учащихся на уроках истории древнего мира. Ермагамбетова Г.А. Оренбург. 2013 г.
7. Дидактическая игра на уроках истории. Медведева Т.В. Саратов. 2015 г.
8. Игры и занимательные задания по истории. Субботина М.А. Москва. «Дрофа». 2003.
9. Использование дидактических игр на уроках обществознания в 5-х классах. Кадралиева М.А. Молодой ученый. 2014 г. № 14.
10. История Казахстана: преподавание в школах и ВУЗах. Республиканский научно-методический и педагогический журнал. Март. 3 (100) 2010. Статья «Виды обучающих игр на уроках истории». Нугыманова М.К. С. 13.
11. Развитие речи учащихся на уроках истории и обществознания. Миронова Г.Н. Иркутск. 2013 г.
12. Материалы Международной научно-теоретической конференции «Сейфуллинские чтения – 15: Молодежь, наука, технологии – новые идеи и перспективы», приуроченной к 125 - летию С.Сейфуллина. - 2019. - Т.І, Ч.2 - С.92-94